

УДК 141.319.8 (043.2)

Захаренко Д.М.

*Національний авіаційний університет, Київ***АНТРОПОЛОГІЗМ АВГУСТИНА БЛАЖЕННОГО
У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ СОЦІАЛЬНИХ РЕАЛІЙ**

Сучасна наука наслідуючи релігію звернулась до пошуку цілісного вчення про людину. В пошуках загальних шляхів наукового і релігійного розуміння особистості розвивається співпраця вчених (психологів) з богословами. З'явилися релігійно зорієнтовані теорії особистості, наприклад, етика М. Шелера («Про вічну людину»), праця архієпископа Луки («Про дух, душу і тіло»), де святий аргументував своє розуміння християнської антропології даними парапсихології та генетики. Ключові положення сучасної «персоналістичної антропології» мають багато спільного з вченням святих отців, для яких кожна людська особистість є неповторною і має неминущу цінність, що вкорінена в Бозі. Ця думка є основою і у християнського теолога, найвидатнішого представника класичної патристики Августина «Блаженного» Аврелія.

Августин відрізнявся небувалою цікавістю до людської особистості і людської історії, він є родоначальником європейського персоналістичної і історичної свідомості. Видатний німецький теолог А. Гарнак називав Августина «першою сучасною людиною», бо завдяки його генію на ґрунті християнського Одкровення була вперше так ясно і глибоко проголошена ідея особистості. С. Франк називає Августина першим «екзистенціалістом» у зв'язку з тим, що саме він вперше відкрив особливу сферу трагічного людського існування, саме як буття на границі між світом і Богом. Антропологія Августина видається суперечливою. З одного боку, людина є образом і подобою Бога, а з іншого – після гріхопадіння образ Божий в у людині затьмарився пристрастями, гріхами, сама природа людини стала гріховною, смертною. Антропологію Августина неможливо зрозуміти без вчення про спокуту гріхів людства Спасителем. Розглядаючи проблему антропогенезу, Августин стверджує, що людина створена Богом з нічого – і її тіло і душа. Тіло не є в'язницею душі як у Платона, а має благу природу за умови, що воно підкорене душі. Людина, за Августином, складає єдність душі і тіла, вона є розумною душею, що володіє своїм тілом. Душа складає основу життя, є розумним початком. Саме душа надає життя і тілу і дозволяє через нього пізнавати чуттєвий світ. З тілом душа не змішується, залишаючись з'єднаною з ним, але не злиною.

Безумовно, що антропологічні погляди Августина визначаються остаточно саме його особистісним релігійним досвідом. Звертаючись до Творця, Августин промовляє: «Ти нас сотворив для Себе, і наше серце буде неспокойним, допоки не успокоїться в Тобі». Таким є лейтмотив «Сповіді», в якій Августин з дивовижною щирістю і відвертістю розповідає про своє життя і про свою збентежену душу, що вирізнялася постійним пошуком і багатьма помилками доти, поки він не знайшов внутрішній спокій у християнстві. Вчення Августина стало вирішальним духовним фактором середньовічного мислення, що здійснило вплив на всю християнську Європу. Він і його послідовники вважали пізнання Бога і божественної любові єдиною метою, що здатна виправдати існування людини.

Науковий керівник: Скиба І.П.